שם: _____ כיתה: _____

לסרטון (דקה)

לֹא דֻּבִּים וְלֹא יַעַר

מתוך התלמוד

במשפט אחד: כשמשהו פשוט לא נכון. שום דבר ממה שסיפרו לא קרה.

1 מתחו קו בין המילה לפירוש שלה

דֻּבִּים	● סיפור שעובר מפה לאוזן
יַעַר	● חיות גדולות ופרוותיות
שְׁמוּעָה	● הרבה עצים יחד

2 השלימו את הפתגם

לא דובים _____

3 בודקים לפני שמעבירים

שמעתם את הידיעות האלה. מה תבדקו לפני שתעבירו הלאה?

הידיעה	מה שמעתם	מה אבדוק
בהפסקה	**"מחר אין לימודים!"**	---
בקבוצת הכיתה	**"נמצאה הצעה לטיול, הכול חינם!"**	---
בחדשות	**"כולם אומרים ש..."**	---

ועכשיו אתם:

מה שמעתם: ---

מה אבדוק: ---

למורה

לא דובים ולא יער

לסרטון

מתאים ל: כיתות ד'–ח' **זמן:** כ-20 דקות

מטרת השיעור: להבין שמועה ולתרגל בדיקה לפני העברה הלאה.

מהלך מוצע

1. **צפייה בסרטון (דקה).** סורקים את קוד ה-QR או נכנסים לעמוד באתר.
2. **דיון (5 דקות)**
   - מתי שמעתם שמועה שהתבררה כלא נכונה? איך היא התחילה?
   - למה שמועות מתפשטות כל כך מהר?
   - מה אפשר לעשות לפני שמעבירים הלאה הודעה שקיבלתם?
3. **טלפון שבור (5 דקות).** משחק טלפון שבור: מעבירים משפט בלחישה מאחד לשני לאורך הכיתה, ומשווים בסוף בין המשפט הראשון לאחרון. מה השתנה בדרך?
4. **דף העבודה (5–10 דקות).**

רקע

בספר מלכים מסופר על הנביא אלישע, שבזמן שהלך בדרך יצאו שני דובים מן היער:

> **וַתֵּצֶאנָה שְׁתַּיִם דֻּבִּים מִן הַיַּעַר** (מלכים ב, ב, כד)

בתלמוד חכמים התווכחו על הסיפור הזה (סוטה מז ע"א). לפי אחת הדעות זה היה "נס בתוך נס": לא היה שם יער בכלל, וגם לא היו דובים אמיתיים. מכאן הגיע הביטוי: לא דובים ולא יער, כלומר שום דבר ממה שסיפרו לא היה. הניסוח של היום הוא קיצור מאוחר של המשפט בארמית.

תשובות

- **1:** דֻּבִּים = חיות גדולות ופרוותיות • יַעַר = הרבה עצים יחד • שְׁמוּעָה = סיפור שעובר מפה לאוזן
- **2:** ולא יער
- **3: דוגמאות לתשובות** (אין נוסח אחד נכון)
  - אשאל את המורה או אבדוק בהודעה הרשמית.
  - אבדוק מי כתב ואם יש מקור.
  - אחפש מי אמר ומה הוא יודע.

פתגמים קרובים באתר

על ראש הגנב בוער הכובע • לא כל הנוצץ זהב • אין הנחתום מעיד על עיסתו